

Impact van de omvorming van voormalige dennenplantages op het voorkomen van de schapenteek (*Ixodes ricinus* L.)

Tack Wesley¹, Madder Maxime² & Verheyen Kris¹

¹Universiteit Gent, Laboratorium voor Bosbouw, Geraardsbergsesteenweg 267, 9090 Melle-Gontrode

²Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen, Departement Diergeneeskunde, Nationalestraat 155, 2000 Antwerpen

Tel: 09 264 90 30

Fax: 09 264 90 92

E-mail: wesley.tack@ugent.be

Functie: doctoraatsbursaal IWT

Project: Impact van de omvorming van voormalige dennenplantages op het voorkomen van de schapenteek (*Ixodes ricinus* L.). Promotor Kris Verheyen & copromotor Maxime Madder

De laatste twee decennia constateert men in België en de rest van Europa een sterke toename van de schapenteek en de ermee geassocieerde ziekten, waaronder Lyme-borreliose of de ziekte van Lyme. Met de verspreiding van infectieziekten als een heel actueel onderwerp, dringt de noodzaak zich op om een grondige kennis op te bouwen betreffende de sturende factoren achter de geobserveerde toename in het aantal teken. Omdat veranderingen in de tekenabundantie en de prevalentie van door teken overgedragen ziekten in verband kunnen worden gebracht met wijzigingen in het ecosysteem, rijst de vraag in welke mate beheermaatregelen in bos- en natuurgebieden hierin een rol spelen?

In Vlaanderen komt de schapenteek voornamelijk voor in de Kempen, waar homogene dennenplantages getuigen van de voormalige mijnindustrie en waar de vraag tot omvorming naar een gevarieerder en natuurlijker bostype het grootst is. In het kader van multifunctioneel bosbeheer is het aangewezen om de homogeniteit in deze dennenbestanden te doorbreken door het aandeel inheemse loofboomsoorten zoals inlandse eik en berk te verhogen en door een gelaagde opbouw van verjonging, struiklaag, neven- en bovenetage na te streven. Dit kan een grote impact hebben op de abundantie en fenologie van de teek via wijzigingen in het microklimaat en de dynamiek tussen teken en hun gastheren.

In het observationeel luik van deze studie werden in twee bosgebieden in de Kempen vier bestandstypes geselecteerd: homogene naaldbestanden, naaldbestanden met een goed ontwikkelde struiklaag, homogene eikenbestanden en eikenbestanden met struiklaag. In elk van deze bestandstypes werden teken ingezameld door met een vlag over de kruid- en strooisellaag te gaan. Uit de resultaten blijkt dat er meer teken aanwezig zijn in de structuurrijke eikenbestanden dan in de homogene dennenbestanden. Verder werden ook twee experimenten opgezet om de impact na te gaan van structuur (bestanden dunnen en struiklaag kappen) en een gewijzigd voedselaanbod voor knaagdieren (belangrijke gastheer voor de larven en nimfen) op de tekenabundantie. Dit luik van het onderzoek is echter nog niet ver genoeg gevorderd om reeds conclusies te trekken.